

Kolsan vanhempainyhdistyksen lausunto Jokelan palveluverkon kehittämisestä

Osana Tuusulan kunnan palveluverkkosuunnitelmaa on vuonna 2019 laadittu Jokelan koulukeskuksen strateginen kehittämissuunnitelma, jonka eri vaihtoehtojen vaikutuksia arvioidaan Jokelan alueen ennakkovaikutusten arvioinnissa. Evauksen yhteydessä tehtiin kuntalaiskysely, jonka vastauksista kävi selkeästi ilmi, että vastaajat, niin Jokelan alueen vanhemmat kuin koulujen ja päiväkotien henkilöstö, ovat tyytyväisiä nykyiseen kouluverkkoon. Päiväkotiverkoston haasteena on varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys sekä niiden sijoittuminen alueellisesti.

Kolsan vanhempainyhdistys on vahvasti asukkaiden ja henkilöstön kannalla ja olemme ehdottomasti sitä mieltä, että nykyinen kouluverkko tulee säilyttää ennallaan. Palveluverkon kehittämisessä tulee kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin: 1) Jokelan koulukeskus vaatii peruskorjauksen, jonka myötä varmistetaan nykyaikaiset, terveelliset ja toimivat opiskelutilat koulukeskuksen oppilaille. Samassa yhteydessä tulee lukion kehittämiseen kiinnittää erityistä huomiota Jokelan lukion vetovoiman lisäämiseksi. Kehittämistyötä tulee tehdä yhteistyössä opiskelijoiden kanssa ja heidän näkemyksiään vahvasti kuunnellen. 2) Jokelan varhaiskasvatuksen laatu ja varhaiskasvatuksen paikkojen määrä tulee turvata nyt ja jatkossa. Jokelassa on tarve uudelle varhaiskasvatusyksikölle pikaisesti. Tilojen sijainnissa ja rakentamisessa tulee huomioida tilojen tarve ja monikäyttöisyys myös pitkällä aikavälillä.

Jokelan koulukeskuksen strategisen kehittämisen suunnitelmassa on esitetty eri vaihtoehtoja kouluverkon järjestämiseksi Jokelassa tulevaisuudessa. Mielestämme esitetyistä vaihtoehtoista ainoastaan nykyinen kouluverkko on järkevä. Muissa vaihtoehtoissa alakouluikäisiä oppilaita sijoitettaisiin koulukeskukseen opiskelemaan. Jokelan koulukeskus sijaitsee Jokelan keskustassa ja yläkoulun ja lukion oppilaat ovat päivittäinen näky keskustan kaupoissa ja kioskeissa asioimassa kesken koulupäivän. Alakouluikäisten oppilaiden tuominen tähän vaikutuspiiriin lisää riskiä, että myös nuoremmat oppilaat ottavat tämän kaupassa käynnin tavakseen koulumatkalla tai jopa kesken päivän. Tämä lisää turvallisuusriskejä, kun koulumatkareitit muuttuvat kulkemaan keskustan kautta ja erityisesti Kolsan ja Takojan alueille lapset todennäköisemmin kulkisivat vilkkaasti liikennöidyn Ridasjärventien yli. Lisäksi herkkujen jne. ostamisen lisääntyminen heikentää lasten ravitsemusta ja hyvinvointia ja voi lisätä riskiä muun muassa ylipainolle. Jokelan S-market ei lukuisista vanhempainyhdistysten vetoimuksista huolimatta ole sitoutunut olemaan myymättä energiajuomia lapsille ja nuorille. Nykyiset alakoulut sijaitsevat kaikki kauempana

keskustasta eikä tällaista luontaista liikkumista kauppojen ohi ja sen myötä ostostarvetta synny.

Yhdessä esitettyssä vaihtoehdossa 5.-6.-luokkalaiset siirtyisivät koulukeskukseen opiskelemaan. Pidämme tätä vaihtoehtoa erityisen huonona lasten näkökulmasta. Siirtyminen 5. luokalla isompien koululaisten vaikutuspiiriin on muista kouluista saamamme kokemustiedon mukaan pysäyttäneet lapset seisomaan kännykät kädessä. Alakoulussa myös 5.- ja 6.-luokkalaiset liikkuvat ja leikkivät enemmän. Lasten lapsuutta on turha lyhentää yhtään enempää kuin on välttämätöntä. Nyky-yhteiskunnassa lasten liikkumattomuus ja sen vaikutukset hyvinvointiin ja terveyteen ovat tunnistettu uhka ja sen tiedetään myös lisäävän kustannuksia mm. terveydenhuollossa. Myös palveluverkon tulisi palvella terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Yksi esitetystä vaihtoehdoista on yhtenäiskoulun perustaminen Jokelaan, jolloin Kolsan ja Pertun koulujen oppilaat siirtyisivät opiskelemaan koulukeskukseen. Tällöin yhtenäiskoulun oppilasmäärä olisi yli 700 oppilasta. Tähän vaihtoehtoon liittyy useita haasteita. Ensinnäkin yläkoulun ja lukion kehittämisen näkökulma: Yläkoululaiset ja lukiolaiset ovat esittäneet yhtenä lukion vetovoimaa laskevana tekijänä sen, että se on samassa yhteydessä yläkoulun kanssa. Jos koulussa olisi tulevaisuudessa oppilaita 5. luokasta lähtien saati koko koulutiensä, ei se ainakaan lukion vetovoimaa tässä valossa lisääisi. Lisäksi ongelma saattaisi siirtyä jo yläkoululaisten ajatuksiin ja visioitu isompien oppilaiden tuki pienemmille ei toteutuisi ainakaan positiivisella tavalla. Lisäksi tällaisessa jättikoulussa opettajilla ei ole enää mahdollisuutta tuntea koulun oppilaita ja ongelmat jäävät helpommin huomaamatta. Pienemmässä koulussa oppilaat tunnetaan paremmin, riskit ja ongelmat on helpompaa tunnistaa ja niihin puuttuminen on nopeampaa. Varhainen puuttuminen ja riskien tunnistaminen on keskeisen tärkeää, kun nuorten psykososiaaliset palvelut eivät muutenkaan toimi, lastensuojelu on ylikuormittunut ja ennaltaehkäisevistä palveluista vain leikataan. Tämä johtaa siihen, että tuen saaminen monesti viivästyy, minkä vuoksi ihmiset lasten ja nuorten arjessa ovat keskeisessä asemassa. Näitä ihmisiä ovat mitä suurimmassa määrin myös opettajat ja kasvattajat. Jos näille kouluinvestoinneille lasketaan hintaa, on hyvä muistaa, että jokainen syrjäytynyt nuori maksaa yhteiskunnalle noin 1,2 miljoonaa euroa.

Moni perhe on valinnut Jokelan, koska perheen on mahdollista pärjätä täällä yhdellä autolla, minkä osaltaan mahdollistaa junarata. Jokelan alueella on tärkeää järjestää palvelut tämä alueen vetovoimatekijä huomioiden. Alakouluikäisten ja sitä nuorempien lasten itsenäinen liikkuminen on usein mahdollista melko rajatulla alueella niin arkiliikkumisen kuin perheiden tarpeiden näkökulmasta on tärkeää, että nämä keskeiset arjen palvelut ovat riittävän lähellä ja turvallisen matkan päässä. Toimivat palvelut sopivalla etäisyydellä tukevat arjen liikkumista ja hyvinvoinnin edistämistä ja vaikutukset kertautuvat moninverroin vapaa-ajalla, kun lapset pystyvät liikkumaan kavereille ja viettämään aikaa lähikoulun pihapiirissä. Kolsan koulun pihapiiri tulisikin remontoida nykyaikaiseksi virikkeelliseksi liikunta- ja oppimisympäristöksi, jossa lapset ja perheet viihtyvät koulupäivän lisäksi vapaa-ajalla iltaisin, viikonloppuisin ja lomilla.

Jokelan koulujen sisäilma ei ole aiheuttanut isompia huolenaiheita. Lepolan koulu on ainoa, jolla on kohdekohtainen sisäilmätyöryhmä. Kolsan koulun ja päiväkodin osalta aiempina vuosina tehdyistä korjauksista näyttää tämän hetken tiedon mukaan olleen apua eikä

oireilmoituksia ole juuri tullut. Kannatamme ehdottomasti terveellisiä opiskelutiloja, mutta Kolsan koulun osalta ei ole näyttöä, että koulua pitäisi lakkauttaa sisäilmaongelmien vuoksi. Tietojemme mukaan koulun kunnossa ei ole erityisiä huolenaiheita, minkä vuoksi odotettavissa olisi erityisen suuria ennakoimattomia kustannuksia.

Tuusulan kunnanvaltuusto on sitoutunut päätökseen, jonka mukaan koulun tulee olla vähintään 3-ryhmäinen ja oppilaita tulee olla vähintään 60. Jokelassa kaikkien koulujen, mukaan lukien Kolsa, oppilasmäärä on yli 100. Kolsa on 1-sarjainen koulu. Kolsan koulun lakkauttamiselle ei ole olemassa perusteita. Kolsan koulu on tärkeä Kolsan ja Takojan alueen asukkaille. Sijaintinsa ansiosta se mahdollistaa lasten itsenäisen liikkumisen osittain jo eskarilaisesta lähtien. Koulun ja päiväkodin ympäristö toimii myös yhteisöllisenä paikkana, jossa vietetään aikaa myös vapaa-ajalla lasten ja nuorten sekä perheiden kanssa. Aluetta tulisikin kehittää tästä näkökulmasta. Erityinen kehittämiskohde on Kolsan koulun piha-alue sekä sen viereiset kentät, josta olisi mahdollisuus tehdä monipuolinen lähiliikuntapaikka, joka tukee kuntalaisten ja perheiden hyvinvoinnin edistämistä ja palvelee samalla esimerkiksi urheiluseurojen toimintaa.

Koulun ja päiväkodin sijainti samassa rakennuksessa mahdollistaa koulun ja esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen välisen yhteistyön sekä saattaen vaihtamisen koulun puolelle. Näin helpotetaan lasten siirtymää kouluun. Sopivan kokoinen yksikkö mahdollistaa myös kodin ja päiväkodin / koulun välisen yhteistyön kehittämisen. Kolsassa vanhempainyhdistys on tärkeä yhteistyökumppani ja mahdollistaa lasten arkeen monenlaisia asioita. Kun vanhempaintoiminta on lähellä omaa lasta ja perhettä, siihen on helpompaa tulla mukaan ja sitoutua. Eri toimijoiden tunteminen helpottaa yhteistyötä ja mahdollistaa myös vaikeiden asioiden puheeksi ottamisen ja kehittämisen.

On tärkeää muistaa, että koulu ja päiväkotipaikat palvelevat alueella myös monenlaisessa vapaa-ajan harrastamisessa niin lasten kuin aikuisten osalta. Koulun salissa on järjestetty perheille maksutonta, matalan kynnyksen liikuntatoimintaa vapaaehtoisvoimin ja se tarjoaa seurojen sekä kansalaisopiston kautta harrastusmahdollisuuksia joka ilta. Jokelan liikuntasalitalanne on jo nykyisellään täysin kestävä ja harrastetoimintaa joudutaan järjestämään niille hyvin puutteellisissa tiloissa salivuorojen riittämättömyyden vuoksi. Kolsan koulun sali on tässä kokonaisuudessa korvaamattoman tärkeä monelle toimijalle ja on kuntalaisille tärkeä hyvinvointia lisäävä ympäristö. Liikuntasalien lisäämisen tarve tulisi huomioida nyt tehtävässä palveluverkon kehittämisessä. Jokelan Kisa pyörittää Jokelassa mm. salibandya ja salivuorotilanne on jo nykyisellään este lajin kasvulle ja kehitykselle Jokelassa. Niin perheiden kuin kunnan vetovoimaisuudenkin kannalta on tärkeää, että Jokelassa on mahdollista harrastaa ja kehittyä lajeissa, joista lapset ja nuoret ovat kiinnostuneita. Salibandyn lisäksi lasten ja nuorten keskuudessa vetovoimaisimpia lajeja Suomessa on cheerleading, joka on kasvattanut suosiotaan myös Jokelassa. Jokelan kansalaisopisto pyörittää lajin toimintaa ansiokkaasti ja liikuttaa viikoittain kymmeniä lapsia cheerleadingille täysin soveltumattomissa tiloissa tilahtauden vuoksi. Tämä on este toiminnan kasvattamiselle ja kehittämiselle kuin myös turvallisuusriski. Kunnassa tulisikin olla valmiutta panostaa liikunnan lisäämiseen ja hyvinvoinnin edistämiseen mahdollistamalla eri lajeille soveltuvat tilat. Koulukeskuksen yhteyteen tarvitaankin monitoimihalli vastaamaan näihin tarpeisiin.

Nämä edellä mainitut seikat huomioiden olemme erittäin voimakkaasti nykyisen kouluverkon säilyttämisen kannalla ja mielestämme palveluverkon kehittämistyötä tulisi viedä eteenpäin kuntalaisten mielipiteitä kuunnellen. Toivomme, että esiin nostamamme kehittämisideat huomioidaan palveluverkon kehittämisessä. Kehittämisessä ei pitäisi olla kyse vain koulujen tai päiväkotien kehittämisestä vaan sitä tulee tehdä poikkihallinnollisesti ja huomioida tilojen eri käyttäjät ja käyttötarpeet. Koulut ja päiväkodit ympäristöineen ovat myös vapaa-ajanviettopaikkoja, mitä ei pidä unohtaa uudistusten valmistelussa.

Tämän lausunnon lisäksi haluamme tuoda tietoon, että Kolsan vanhempainyhdistyksen aloittama adressi Jokelan lähikoulujen puolesta on kerännyt tähän mennessä 692 allekirjoitusta. Adressi on luettavissa https://www.adressit.com/pelastetaan_jokelan_lahikoulut?u=6855544. Kyläläiset ovat vahvasti Jokelan lähikoulujen säilyttämisen puolella ja tämä tulee huomioida päätöksenteossa.

Lopuksi haluamme kiittää sitä, kuinka evausprosessin aikana antamaamme palautteeseen on vastattu ja erityisesti viestintään on panostettu loppuvaiheessa kiitettävästi. Olemme edelleen huolissamme siitä, että Jokelan alueen palveluverkkouudistuksen tietoisuuteen nostaminen Jokelan alueella jäi pitkälti paikallisten aktiivien ja erityisesti vanhempainyhdistysten tehtäväksi. Toivomme, että tästä prosessista otetaan opiksi, että tiedostusta tulee tehdä jo valmisteluvaiheessa aktiivisesti ja monikanavaisesti. Lisäksi esitämme kehittämisideana, että tulevaisuudessa evauksissa koulu- ja päiväkotiverkkoon liittyen vanhempainyhdistykset otetaan aktiivisiksi yhteistyökumppaneiksi jo evausprosessin valmistelussa. Jokelan evausprosessin osalta odotamme, että kunta järjestää vielä yhden kuntalaisillan, jossa esitellään vaihtoehto / vaihtoehdot, jotka on valmisteltu päätöksentekoa varten. Näin lisättäisiin avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä annettaisiin kuntalaisille vielä kerran mahdollisuus kysyä ja keskustella sekä osallistua prosessiin. Tämä lisäisi kuntalaisten osallisuutta sekä toisi päätöksenteon lähemmäs kuntalaisia.

Kolsan vanhempainyhdistyksen hallituksen puolesta

Mira Lehtinen, puheenjohtaja
Sami Uurinmäki, varapuheenjohtaja